

اعلام جهاد علما پس از مشروطه

۲۹ تیر ۱۳۹۵ ساعت ۱۲:۱۹

وقتی انگلیسی‌ها بغداد را تصرف کردند- امری که دست نظام‌السلطنه هم به بدیهی‌ترین شکلی در آن دیده می‌شد و در همین رساله به این موضوع اشاره کردیم- یأس بر ایرانیان مستولی شد. درست در این هنگام بود که یک ایرانی به نام عباس خلیلی قیامی بزرگ در شهر نجف به راه انداخت. او توانست حاکم نظامی انگلستان در این شهر به نام کاپیتان مارشال را به قتل رساند و به این شکل انقلاب اول بین‌النهرین را شکل دهد. انگلیسی‌ها به انتقام‌گیری برآمدند و پانزده تن را به‌دار آویختند، چهار تن را تیرباران و یکصد و هشتاد و چهار تن را به سنگاپور تبعید نمودند.

جوان و تاریخ- کشکول

وقتی انگلیسی‌ها بغداد را تصرف کردند- امری که دست نظام‌السلطنه هم به بدیهی‌ترین شکلی در آن دیده می‌شد و در همین رساله به این موضوع اشاره کردیم- یأس بر ایرانیان مستولی شد. درست در این هنگام بود که یک ایرانی به نام عباس خلیلی قیامی بزرگ در شهر نجف به راه انداخت. او توانست حاکم نظامی انگلستان در این شهر به نام کاپیتان مارشال را به قتل رساند و به این

شکل انقلاب اول بین‌النهرین را شکل دهد. انگلیسی‌ها به انتقام‌گیری برآمدند و پانزده تن را به‌دار آویختند، چهار تن را تیرباران و یکصد و هشتاد و چهار تن را به سنگاپور تبعید نمودند. حکم اعدام خلیلی هم صادر شد، اما او در حالی که زخمی بود به ایران گریخت. متعاقب این اقدام، انقلاب بزرگ بین‌النهرین به رهبری میرزا محمدتقی شیرازی، مشهور به میرزای دوم شیرازی روی داد. میرزا فتوا داد علیه انگلستان مقاومت شود و از مسلمانان خواست علیه اشغالگران جهاد نمایند. ماجرا از این قرار بود که عده‌ای از مردم ابتدا از ایشان استفتا کردند و میرزا حکم وجوب مطالبه حقوق مردم عراق از اشغالگران را صادر کرد. متن استفتا و جواب میرزای دوم شیرازی به این شرح بود:

حضور شریف حضرات علماء اعلام و حجج اسلام آیات الله فی الانام ادام الله برکات وجودهم العالی. محترماً عرض می‌شود چه می‌فرمایید درباره اشخاصی که با دعوی مسلمانی در این ایام تقابل کفر و اسلام در مقام معاونت دول کافر برآمده سرّاً یا علناً، مالاً یا حیاتاً، و جاناً یداً و لساناً، فکراً یا خیالاً رأیاً و یا اظهاراً، قلماً و یا قدماً علی کُلِّ الاحوال در سراء و ضراء به کفار حربی خدمت و به مقاصدشان اعانت می‌نمایند و درباره کسانی که به ذریع اعمال و اقوال یا به وسایل پاره‌ای نشریات مجعوله و انتشارات مضره به مرام و منویات اعداء دین مبین و دشمنان اسلام و مسلمین مانند انگلیس و روس و فرانس و ایتالی و هر یک از کفار حربی که با اسلام و مسلمین طرف مخاصمه و محاربه واقعد و امروز در مقابل مسلمانان به عداوت مشهور و به جنگ و خون‌ریزی مشغولند، آنان را ترویج می‌کنند و به دول کافره محاربه ظاهرّاً و باطناً مساعدت می‌نمایند، چه حکم دارند و تکلیف مسلمانان با این‌گونه اشخاص چیست؟ مستدعی است به جهت تکلیف مسلمین نسبت به این نوع مردمان حکم‌الله را در صدور و حواشی و صفحه مقابل مرقوم و به امهار و خواتیم شریف مهور و مختوم فرمایید که عندالحاجه، حجت باشد. ان الله لا یضیع اجر من احسن عملاً. میرزای شیرازی دوم به استفتای یادشده به این شکل پاسخ داد: «مطالبه الحقوق واجبه علی العراقیین و یتوجب علیهم فی ضمن مطالباتهم، رعایه السلم و الامن و یجوز لهم التوسل بالقوه الدفاعیه، اذا امتنع الانگلیز عن قبول مطالبهم. الاحقر محمدتقی الحائری الشیرازی.» یعنی: مطالبه حقوق بر عراقی‌ها واجب است و واجب است آنان ضمن مطالبات خود، رعایت امنیت و آرامش را بنمایند. متوسل شدن به قوه دفاعی جایز است، اگر انگلیس با تقاضاهای آنان مخالفت کند.

بعد از این فتاوا اغلب روحانیان و عشایر عراق در نبرد علیه انگلستان مشارکت کردند، اینان ابتدا به فتح و ظفر دست یافتند اما بعد شکست خوردند؛ فرزند میرزای شیرازی دوم دستگیر شد و به ایران تبعید گردید

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/19909/اعلام-جهاد-علماء-مشروطه>